

وظایف مرتبط با نظام آماری

نظام آماری مجموعه دستگاه‌ها و نهادهای درگیر در فعالیتهای آماری، وظایف و فعالیت‌های هر یک از اجزای نظام، روابط درونی و بیرونی آن‌ها با یکدیگر، اصول، قوانین و مقررات حاکم بر وظایف و روابط مزبور را در بر می‌گیرد. ساختار مدیریتی نظام آماری متشکل از «مجلس شورای اسلامی»، «هیئت دولت»، «شورای عالی آمار»، «مرکز آمار ایران»، «کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار» و «کمیته‌های آمار بخشی» تشکیل شده است. فلسفه وجودی مجلس شورای اسلامی و هیئت وزیران در نظام آماری کشور ناشی از آن است که مشارکت این دو نهاد در صورت لزوم و موارد خاص و فوق‌العاده، با تصمیم‌گیری و تصویب قوانین و مقررات ناظر بر فعالیتهای آماری در نظام آماری کشور پیش‌بینی شده باشد. همچنین به منظور افزایش مشارکت بخش‌های خصوصی و تعاونی در فعالیتهای آماری، در چارچوب سیاست‌های برنامه ملی آمار کشور و محور چهارم از برنامه تحول در نظام اداری کشور، هیئت محترم وزیران در تاریخ ۱۳۸۳/۴/۲۳ آیین‌نامه تشخیص صلاحیت مشاوران به شماره ۲۰۶۳۷/ت/۲۸۴۳۷ - هـ را تصویب نمود و وظیفه تشخیص صلاحیت مشاوران آماری اعم از حقیقی و حقوقی را به مرکز آمار ایران واگذار کرد. گزارش مهم اقدامات مرکز آمار ایران در زمینه انجام وظایف مرتبط با نظام آماری و تشخیص صلاحیت مشاوران آماری به شرح زیر است:

◆ دبیرخانه شورای عالی آمار

بر اساس ماده یک «آیین‌نامه اجرایی دبیرخانه شورای عالی آمار»، وظیفه دبیرخانه شورای عالی آمار را مرکز آمار ایران بر عهده دارد. این مرکز به منظور انجام وظیفه دبیرخانه شورای عالی آمار در سال ۱۳۹۲ اقداماتی به شرح ذیل انجام شده است:

- بررسی کارشناسی اصلاح و بازنگری ترکیب اعضای شورای عالی آمار؛
- ارائه گزارش‌های دوره‌ای به مجلس شورای اسلامی، دیوان محاسبات کشور و دستگاه‌های نظارتی ذی‌ربط؛
- بررسی حقوقی نظام آمارشناسی (پیشنهادی انجمن آمار ایران)؛
- مشاوره و پاسخگویی به دستگاه‌های اجرایی در خصوص نظام آمارشناسی.

◆ شورای عالی آمار

شورای عالی آمار به‌عنوان مهم‌ترین مرجع سیاستگذاری و هماهنگ‌کننده فعالیتهای آماری به‌منظور تأمین نیازهای آماری کشور و رفع مشکلات و نارسایی‌های گسترده تولید آمارهای اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در قانون مصوب ۱۳۵۳ مرکز آمار ایران پیش‌بینی شده است. این شورا به منظور انجام وظایف خود در سال ۱۳۹۲ دو جلسه برگزار کرد که اهم مصوبات آن عبارتند از:

- تصویب آیین‌نامه‌های ارتقای فرهنگ آماری مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما و وزارت آموزش و پرورش؛
- ارجاع و بررسی جامع شاخص‌های مربوط به ماده ۶۸ قانون برنامه پنجم توسعه کشور به کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار؛
- تصویب اجرای طرح آمارگیری از زائران مشهد مقدس با تأمین اعتبار از سوی استانداری خراسان رضوی با نظارت مرکز آمار ایران در دوره‌های زمانی فصلی؛

- تخصیص ۴ درصد از اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی منوط به اجرای برنامه ملی آمار در سال ۱۳۹۲
- ارجاع و بررسی کارشناسی سازمان نظام آمارشناسی ایران پیشنهادی انجمن آمار ایران به کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار
- ارائه پیشنهاد استانداری خراسان رضوی برای رفع موانع اعتباری طرح آمارگیری از زائران مشهد مقدس به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور با موافقت شورای عالی آمار
- ارجاع بررسی و اصلاح ترکیب اعضای شورای عالی آمار به درخواست تعدادی از دستگاه‌های اجرایی کشور به کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار

◆ کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار

بر اساس ماده ۶ «آیین‌نامه اجرایی دبیرخانه شورای عالی آمار»، کمیسیون تخصصی، به عنوان بازوی کارشناسی و مشورتی شورای عالی آمار، به منظور بررسی تخصصی برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به فعالیت‌های آماری کشور که از سوی کمیته‌های آمار بخشی و شورای عالی آمار ارجاع می‌شود، تشکیل می‌شود. این کمیسیون در سال ۱۳۹۲ شش جلسه برگزار نموده است که مهم‌ترین مصوبات آن «تصویب شاخص‌های موضوع ماده ۶۸ قانون برنامه پنجم توسعه کشور» و «بررسی نظام آمارشناسی در کارگروه ویژه» بوده است.

◆ کمیته‌های آمار بخشی

کمیته‌های آمار بخشی نیز به منظور سازماندهی فعالیت‌های آماری در ۲۷ دستگاه اجرایی کشور تشکیل شده‌اند. کمیته‌های آمار بخشی در سال ۱۳۹۲، ۲۲ جلسه برگزار نمودند و کمیته آمارهای «مالی» مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی، کمیته آمارهای «علوم، تحقیقات و فناوری» مستقر در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، کمیته آمارهای «آب و برق» مستقر در وزارت نیرو، کمیته «آمارهای آموزش و پرورش» مستقر در وزارت آموزش و پرورش و کمیته آمارهای «جمعیت» مستقر در مرکز آمار ایران، بیش‌ترین فعالیت را داشته‌اند.

◆ تعیین صلاحیت شرکت‌ها و کارشناسان مشاور آماری

در راستای ساده‌سازی امکان مشارکت بخش خصوصی در اجرای طرح‌های آمارگیری به تقاضای مرکز آمار ایران، پیش‌نویس اصلاح آیین‌نامه مشاوران و پیمانکاران (در گروه خدمات آماری) جهت اعمال برخی تغییرات و اصلاحات در تخصص‌های مورد نیاز و ظرفیت‌های ارجاع کار به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور ارائه شد و با پیگیری‌های انجام شده بر اساس بخشنامه شماره ۴۲/۴۲۷۸۰ مورخ ۱۳۹۲/۰۵/۲۰ معاون محترم برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور اصلاحات مورد نظر به شرح ذیل در آیین‌نامه اعمال شد.

- تغییر در رشته‌های تحصیلی افراد امتیاز آور جهت تسهیل در صدور گواهی‌نامه فعالیت آماری مطابق جدول ذیل

جدول ۱- تخصص‌های مورد نیاز و ضریب اولویت مدرک تحصیلی بر حسب تخصص

تخصص رشته تحصیلی	اقتصادی اجتماعی خانوار	صنعت، معدن و زیربنایی	کشاورزی	خدمات
آمار	۱	۱	۱	۱
کامپیوتر- مهندسی فناوری اطلاعات	۳	۳	۳	۳
ریاضی و کاربرد آن در کامپیوتر	۳	۳	۳	۳
جمعیت شناسی	۱	-	-	۳
علوم اجتماعی	۲	-	-	۳
مدیریت بازرگانی- MBA	۳	۳	۳	۲
مدیریت صنعتی	۳	۲	۳	۳
صنایع	۳	۲	۳	۳
معدن	-	۲	-	-
کشاورزی - منابع طبیعی	-	-	۲	-
اقتصاد	۱	۱	۱	۱
سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی (GIS)	۳	۳	۳	۳

• افزایش سقف میزان کار مجاز شرکت‌های آماری به شرح زیر:

- پایه ۳: ۱۵۰ میلیون ریال با چهار کار همزمان؛

- پایه ۲: ۴۰۰ میلیون ریال با شش کار همزمان؛

- پایه ۱: ۶۰۰ میلیون ریال با هشت کار همزمان.

همچنین بر اساس استعلام انجام گرفته از دفتر آمار و اطلاعات استانداری‌های ۳۱ استان کشور، در سال ۱۳۹۲ اجرای حدود ۳۰ درصد از طرح‌های آماری به شرکت‌های آماری واگذار شد و ۲۵ درصد نیز به صورت امانی توسط عوامل اجرایی شرکت‌های آماری انجام گرفت. علاوه بر این، اقدامات زیر در بخش تشخیص صلاحیت مشاوران به عمل آمده است:

• صدور گواهی‌نامه فعالیت آماری؛

- شرکت‌های آماری: ۲۲ شرکت آماری؛

- اشخاص حقیقی: ۶ نفر (۳ نفر پایه ۱ و ۳ نفر پایه ۳).

• تمدید اعتبار گواهی‌نامه فعالیت آماری ۵۵ شرکت آماری به صورت موقت تا تاریخ ۱۳۹۳/۰۱/۳۱؛

• بازدید از ۱۰ شرکت آماری متقاضی دریافت گواهی‌نامه فعالیت آماری

• بررسی تقاضای ۴ شخص حقیقی و ۱۱ شرکت آماری متقاضی گواهی‌نامه و اعلام کتبی موارد برای رفع نقص که منجر به صدور گواهی‌نامه نگردید.

حذف کاغذ از گردش کار صدور الکترونیکی گواهی‌نامه فعالیت آماری، ارائه فرم‌های ثبت‌نام و تمدید گواهی‌نامه اشخاص حقیقی و حقوقی از طریق سامانه درگاه ملی آمار، طراحی سامانه ثبت نام الکترونیکی متقاضیان دریافت گواهی‌نامه فعالیت آماری و افزایش تخصص‌های زیرگروه خدمات آماری نظیر بهنگام‌سازی نقشه‌های آماری، از دیگر اقدامات در این زمینه بوده است.

مرکز آمار ایران